

SARRERA U
BERTAKOAK E

PROHIBID
PERSONA

ARRRETARA
PERTSONENTZAT
O EL PASO A TODA
AJENA A TALLERES

astola

ikerketa eta historia

DURANGALDEKO URTEKARIA

15.zk 2021 • 5€

A photograph of a musician playing a bass guitar on stage. The musician is wearing a red t-shirt with the Foo Fighters logo and the text 'Foo Fighters Heavy Light'. The background is dark with colorful stage lights (red, blue, yellow) and a blurred image of a bass guitar. The text 'MUSIKA EZ DADILA GELDITU' is overlaid in large white letters.

MUSIKA EZ DADILA GELDITU

DURANGALDEKO MUSIKA
ETA MUSIKARIAK

 | Iban Gorriti

Pandemiak musikarekin elikatu du arima. Bizkaiko eskualde honetako egileen musikarekin ere elikatu du. 2020ko konfinamendu zorrotzean, talde askok bideoekin eta etxeko grabazioekin erreakzionatu zuten, eta herritarrek sortutako egoera katatonikotik atera zituzten. Hilabete haietan, 70eko hamarkadatik gaur egunera arte Ermutik Amorebieta-Etxanora erregistratutako 500 musika adierazpen baino gehiagoren zerrenda egin zen. Egungo musika panoramaren erradiografia bat izan liteke.

Baina hogei urtetik gorako ibilbidea duten taldeen nahiz orain hasten direnen soinu-koordinatuen erradiografia egin aurretik, arazo batean zentra gaitzen.

Ondo dakite hori toki mailako panoraman aktibo urte gehien daramatzaten bi musikaririk: Jabi Peñafiel ALERTA durangarren “frontmanak”, eta LOR etxeko Kimetz Zenitagoia musikari elorriarrak. Biak bat dotoz gainditu beharreko barrikada bera aipatzean.

Peñafielek hartu du berba: “Durangaldean ikusten dudana arazoa gure eskualde-mugetatik haratago ikusten den bera da. Zoritxarrez, kontzertuetara joaten den jende kopurua oso-oso txikia da, jaialdi handietatik edo oso finkatuta dauden taldeen karteletatik irteten bazara”. Esandakoa aztertu eta bere azalpenean haratago doa: “Ikus-entzule gisa talde ‘hasiberriei’ ezagutzera emateko eskaintzen diegun aukera hain urria denez, beste egoera batean ibilbide ikaragarria izango luketen kalitate handiko taldeak erabat oharkabean igarotzen dira euren ibilbide gogorrean”.

Bere berbetan, eskaintza egon badagoela ulertzen da, hau da, egile ugarik dutela produktu pertsonala edo taldekoa, baina ez dago ikus-entzulerik. Zenitagoiak honela baloratzen du: “Nire mezua makro-jaialdietara edo banda ezagunen kontzertuetara joaten diren baina gaztetxeetako kontzertuetara edo zoru mailan dauden eszenatokietara gerturatzen ez direnei dago zuzenduta. Hainbeste miresten dituzten talde horiek eta orain hain gus-tuko duten ikuskizun ikaragarria ez zatekeen posible izango bere garaian, lehen kontzertuak eman zituztenean, gauero eszenatoki aurrean babesa jaso izan ez balute. Indiar esaera zahar batek dioenez, “Ibilaldirik luzeena pauso batekin hasten da”.

EZ DEZAGUN AHAZTU, BERAZ, BEHARREZKOA DELA TALDEEI EUREN LEHEN PAUSOETAN LAGUNTZEA

Honaino iritsita, lan honetarako kontsultatutako beste musikari batzuek ere onartzen dute eurak direla Durangaldeko beste talde batzuen kontzertuetara joaten ez diren lehenak. “Baina, egia da, gu ikustera etortzea gustatzen zaigu, eta faltan botatzen dugu batzuek hori egiten ez dutenean”, onartu dute, buztanari hozka egiten dion arrain horren moduan.

📷 Javi Peñafiel. Alerta taldea

Musikariek eurek diote Durangaldean inoiz izan den merkatu zabalena gaur egungoa dela. Duela hamarkada batzuk, bere adierazpen guztietan nagusi izan zen rockak, presentzia apur bat galdu du, eta estilo berriak sortu dira. Mundu global batean bizi gara eta hori hemen ere hautematen da.

Eskualdean, 70eko hamarkadaz geroztik, euskarazko musikarekin lotura handiagoa duen eskaintza bizi izan da. Errealitatea hori zen. Mugak Euskal Herrian zeuden, Estatu Batuen eta Ingalaterraren eragina izan arren. Gaur egun, euskaraz komunikatzen duten egileak dauden arren, mugak ez dira jada existitzen.

Alerta taldea

MUSIKARIEK

EZAGUTZA MAILA HANDIAGOA DUTE

Duela urte batzuk Euskadik “zarataren” diktadura bizi izan zuela esaten da, distortsioarena, Euskal Rock Erradikala (ERE-RRV) izenekoaren eta euskarazko heavy metalaren boomaren eraginez. Hala ere, belaunaldi berrietako pertsona batzuk horma horiek apurtzen joan dira eta soinu-aukera berrien aurrean libreago agertu dira.

Jatorrizko taldeak eta egungoak zerbaitetan bereizten badira, gaur egun, taldeek ezagutzera emateko ekipo eta tresna hobekak dituztela da. 80ko hamarkadan, taldeak instrumentuak partekatzen, benetako bateriarik gabe jotzen... behartuta zeuden. Gaur egun, bakoitzak bere gitarra, baxua edo teklatuak ditu, adibide batzuk jartzearen. Musikariek ezagutza maila handiagoa dute, musika eskoletan, kontserbatorioetan edo Musikenen (Euskal Herriko Goi Mailako Musika Ikastegia), bezalako erakundeetan, ikasi dutelako.

“Uste dut ezin dela orokortu”, esan du Musikenen ikasketak egin dituen Irati Bilbao durangarrak. “Jazzaren munduan egia da ahalegin akademiko hori egiten saiatu direla, eta ez dakit ona ala txarra den. Une honetan, hiriko musikak eta Djek uko egiten diote horri”.

Mikel Nuñez irakasle eta pianista durangarrak, eskualdeko rockaren esnatze hura eta gaur egungo prestakuntza bereizten ditu. “Prestakuntza arautua handiago da orain. Hala uste dut. Hala ere, rockean ez dut uste garrantzitsuena hori denik. Lehen kontzertu gehiagotara joaten zinen, eskaintza handiagoa zegoen, musika gehiago entzuten zenuen. Nire teiltuari hariak botatzea bada ere, formazioa ez da dena”.

“Zorionez –azpimarratu du Alertako Jabi Peñafilek– estilo askotako taldeen aukera zabalaz gozaten jarraitzen dugu, eta musikarien kalitate handiaz, batez ere. Horregatik, uste dut oso harro egon gaitzkeela gure inguruak eskainitzen digunaz”

Alex Hernandez Blackhearth heavy taldeko gitarraista da. “Bai, kalitatea badago. Hainbat genero eta estilotako talde eta kantautoreen berpizkundera ikusi dugu azken urteotan, eta hori ona da guztiontzat. Frogatuta dago, gainera, kalitate egiaztatukoak direla, eta uste dut zerbaitek kalitatea duen bitartean merezi duela entzutea eta errespetatzea. Baina artistentzako garai txarrak dira”.

 The Mockers taldea

 Baraia

 Nebrashka taldea

 KimetzZenitagoia

Kimetz Zenitagoiak, Elorrioko gitarrista eta abeslaria, gaur egungo eskaintzaren adibide batzuk jarri ditu. “Belaunaldi berriek estilo klasikoak jarraitzen dituzte: punka Parkaturekin, rock psikodelikoa Mocker’s-ekin, rock klasikoa The Van-ekin, popa Shinova edo Izarorekin eta heavya Sugoï edo OrionChild-ekin. Eta baita gaur egun modan dauden estiloak ere, hala nola elektronika Hiike-rekin eta hip hopa edo rap-a Banda Baffana edo Peio & Itsua-rekin”. Zerrenda osoak bakarlari edo banda ugari izango lituzke.

Beste berrikuntzetako bat emakumeen ahots gehiago agertu izana da, eta baita beste batzuk instrumentista gisa sartu izana ere. Orain dela urte batzuk baziren emakume instrumentistak zituztenak, Streetgirls, NolaBestela, Izurrai edo Less Trance, besteak beste. Une honetan, Irati

 Idoia B.

Bilbaok dioen bezala, “gizartearen isla garbia den prozesua bizi dugu. Emakume abeslarietara ikusgaitasuna emateko borrokatzen da, beste sektore batzuetan bezala. Baina orain emakumeak musika-tresnak jotzen ari dira, eta lehen rol hori maskulinizatuta zegoen”.

Usue Martinez durangarrak badaki zertaz ari garen, are gehiago herriko *Abesti feministen lehiaketaren* antolatzaileetako bat dela kontuan izanda. “Nire uste apalean, gure inguruko emakumeen ahotsen artean hauek azpimarratuko nituzke: Izaro poesia musikala da; Idoia Bediaga, indarrez betetako goxotasuna; Amaïur Azkarate, presentzia eta indarra; eta Irati Bilbao, perfekzio teknikoa”. Azterketa horren ondoren, hau ondorioztatu du: “oraindik asko dute esateko, haien izenak apuntatu behar ditugu, kantatzen eta kontatzen jarraituko dutelako”.

EMAKUMEEN AHOTSAK

Hip hopak gure eskualdean ere bizi du estatu osoan ezagutzen ari den gorakada, hemen ere presente dago. Denbora gutxian behin, errima rapeatuen estilo honetan murgiltzen diren gazte berriak agertzen dira. MC Capo, Banda Baffana, Peio&Itsua, Imanol, Evil Crew, Ane Guria –Durangon jaiotako bilbotarra– edo N2OGU kolektiboa, beste batzuen artean.

Bere antolaketa dela eta, *Kaleko Soinuak Kaleak Asintzen* kontuan hartu beharreko kolektiboa da. Taldeak punk eta “Oi” filosofiari jarraitzen dio, bertako Djek hardcorea, rock and roll klasikoa edo jamaikar soinuak ere erabiltzen dituzten arren. Ondo gogoratzen diren Desperdizio, Eskonbro, BEK, Arale, Ganorabakuek edo Zakarbila bezalako taldeak oso presente dituzte. “Une honetan, Puto Bastardo, Gorrota Gorroto eta Eutsi!-rekin gaude martxan!”.

📷 Jokin Elotza. Seiurte taldea

📷 Itsua

Hain zuzen ere, Kaleko Soinuak Kaleak Astintzen kolektiboa Durangaldeko banden binilozko hainbat disko egiten ari da. Miseriaren, Amonalen edo MPBren punkari esker, 80ko hamarkadan gure gurasoek "arratoi-musika" deitzen zuten musika hura ulertu ezin zuten adineko pertsonen aurreiritzi guztiak hankaz gora jarri ziren.

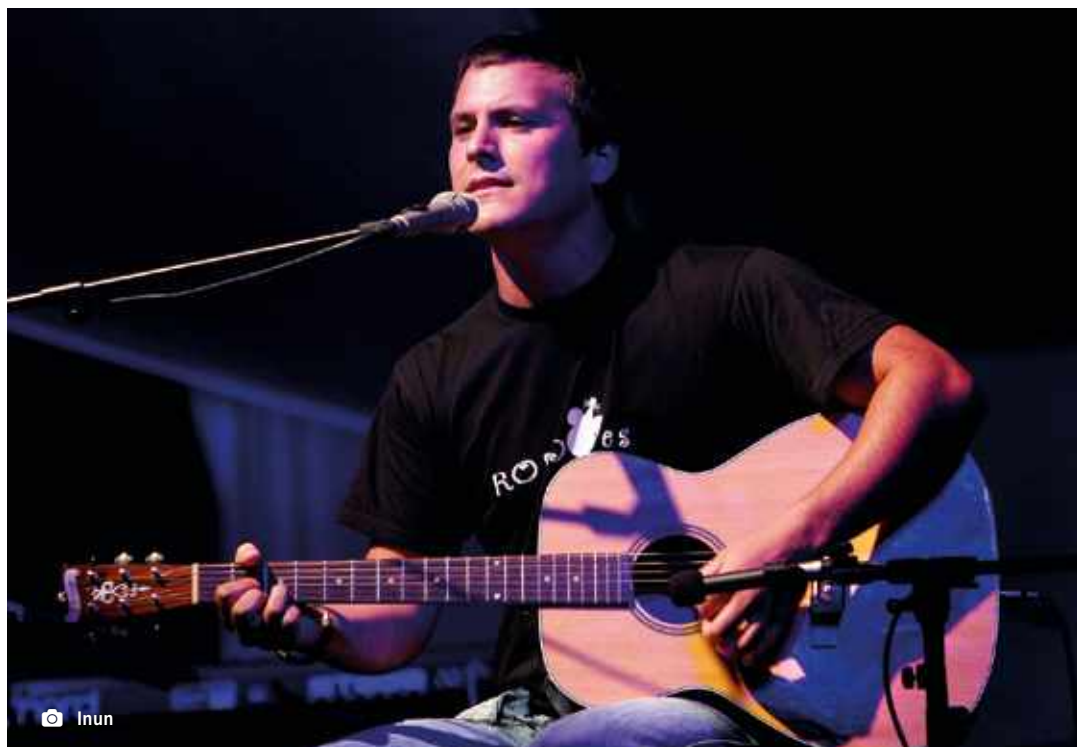

📷 Onintze

2020an, Durangaldeko hainbat herritako bederatzitaletako diskotekak bat egin zuten modu auto-organizatuan, eta talde bakoitzak euskarazko abesti bat jarri zuen. CDa salgai jarri zen eta Youtubean ere entzun daiteke. Sapuek eta Sugiek du izenburua.

Diskoa 2020ko urriaren 16an argitaratu zen, Durangok bere udal jaia ospatu behar zituen egunetan. Laser gaitak talde eta abesti hauek biltzen ditu: Kutreband (Ezbeigatu); 26:11 (Oso zaurituen antzerkia); InDaBak (Suberri); BPP (Astebururo); Animaliek (Gugara); Nahinota (Isildutakoak ordeak); Laru (Ilargiaren argitan); Peio eta Itsua (Ez duzu aukerarik) eta Parkatu (Akatu). Diskoak balada, rock, punk eta ska eta hip hop konposizioak biltzen ditu.

DURANGALDEA ANITZA

ZORITXARREZ, KONTZERTUETARA JOATEN DEN JENDE KOPURUA OSO-OSO TXIKIA DA

 Etxe

2021eko egutegia amaierara hurbiltzen ari da, eta, pandemiak hor jarraitzen duen arren, Durangaldeko musikaren osasuna kalitatezkoa da, musika-tresnak doitzeko eta errepidera irteteko gogoia duten gazteen labealdi berriak dituelako. “Musikak askotariko emozioak pizten ditu gure baitan, baina ez izugarrienak, izua, beldurra, haserrea, etab., baizik eta sentimendurik beroenak, debozio bihurtzen diren gozotasuna eta maitasuna, besteak beste. Beharba da sentimendu nahasi eta indartsu horiek sublimea

denaren sentimendua sorraziko dute”, idatzi zuen Charles Darwin ‘*Espezieen jatorria*’ liburuaren egileak. Bob Marley reggaearen liderraren beste aipu hura ere bikaina da: “Zer duen ona musikak? Jotzen zaituenean ez duzula minik sentitzen”. Gozatu egiten duzu, bizia ematen dizu, elikatu egiten zaitu.

Iban Gorriti

Kazetaria eta musikaria